

*) $f(x,y) = x^2 - xy + y^2 - y$ olsun. Aşağıdaki şartlarda $\vec{u}$ yönlerini ve $D_{\vec{u}}f|_{(1,-1)}$ değerlerini bulunuz:

a) $D_{\vec{u}}f|_{(1,-1)}$ en büyük b) $D_{\vec{u}}f|_{(1,-1)}$ en küçük

c) $D_{\vec{u}}f|_{(1,-1)} = 0$

$$\nabla f = \langle 2x - y, -x + 2y - 1 \rangle \quad \nabla f|_{(1,-1)} = \langle 3, -4 \rangle$$

a) $D_{\vec{u}}f|_{(1,-1)}$ en büyük $\nabla f|_{(1,-1)} = \langle 3, -4 \rangle$ yönünde olur.

$$\vec{u} = \left\langle \frac{3}{5}, -\frac{4}{5} \right\rangle \text{ dir. } D_{\vec{u}}f|_{(1,-1)} = |\nabla f| = 5 \text{ tir.}$$

b) $D_{\vec{u}}f|_{(1,-1)}$ en küçük $\nabla f|_{(1,-1)} = \langle 3, -4 \rangle$ in ters yönünde olur.

$$\vec{u} = \left\langle -\frac{3}{5}, \frac{4}{5} \right\rangle \text{ dir. } D_{\vec{u}}f|_{(1,-1)} = -|\nabla f| = -5 \text{ tir.}$$

c) $\vec{u} = a\vec{i} + b\vec{j}$ olsun. $\vec{u}$ birim vektör olduğundan $a^2 + b^2 = 1$

$$(D_{\vec{u}}f)|_{(1,-1)} = 0 \Rightarrow \langle a, b \rangle \cdot \langle 3, -4 \rangle = 0 \Rightarrow 3a - 4b = 0 \Rightarrow a = \frac{4}{3}b$$

$$\frac{16}{9}b^2 + b^2 = 1$$

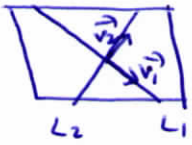
$$\frac{25b^2}{9} = 1 \quad b = \pm \frac{3}{5}$$

$$a = \pm \frac{4}{5}$$

$\vec{u}$

$$\begin{aligned} \vec{u}_1 &= -\frac{3}{5}\vec{j} + \frac{4}{5}\vec{i} \\ \vec{u}_2 &= \frac{3}{5}\vec{j} + \frac{4}{5}\vec{i} \end{aligned}$$

- * $L_1: x = -1+t, y = 2+t, z = 1-t$
 $L_2: x = 1-4s, y = 1+2s, z = 2-2s$ } doğrularının belirlediği
 düzlem bulunuz.

$\vec{v}_1 = \langle 1, 1, -1 \rangle$
 $\vec{v}_2 = \langle -4, 2, -2 \rangle$ } Düzlemin normali $\vec{v}_1$ ve $\vec{v}_2$
 ye diktir.

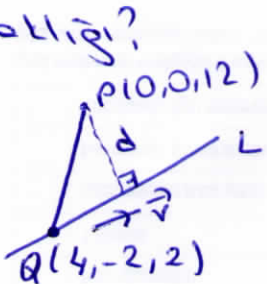
$$\vec{n} = \vec{v}_1 \times \vec{v}_2 = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 1 & 1 & -1 \\ -4 & 2 & -2 \end{vmatrix} = \langle 0, 6, 6 \rangle$$

A   B   C

$(-1, 2, 1) \rightarrow L_1$ üzerinde, dolayısıyla düzlem
 $x_0 y_0 z_0$ üzerinde bir noktadır.

$$6(y-2) + 6(z-1) = 0 \Rightarrow \boxed{6y + 6z = 18}$$

- * $P(0, 0, 12)$ noktasının, $L: x = 4t, y = -2t, z = 2t$ doğrusuna
 uzaklığı?

$t=1 \Rightarrow x=4, y=-2, z=2 \rightarrow Q(4, -2, 2)$

$\vec{QP} = \langle -4, 2, 10 \rangle$

$\vec{v} = \langle 4, -2, 2 \rangle$

$d = |\vec{QP}| \cdot \sin \theta = \frac{|\vec{QP} \times \vec{v}|}{|\vec{v}|}$

$d = \frac{|\vec{QP} \times \vec{v}|}{|\vec{v}|}$

$\vec{QP} \times \vec{v} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ -4 & 2 & 10 \\ 4 & -2 & 2 \end{vmatrix} = \langle 24, 48, 0 \rangle$

$|\vec{QP} \times \vec{v}| = 24\sqrt{5}$

$|\vec{v}| = \sqrt{16+4+4} = \sqrt{24}$

$d = \frac{24\sqrt{5}}{\sqrt{24}} = \sqrt{120} = \underline{\underline{2\sqrt{30}}}$

* $f(x,y) = 2xy - 3y^2$ fonksiyonunun $P_0(5,5)$ noktasındaki

$\vec{v} = \langle 4, 3 \rangle$ vektörü yönündeki türevini bulunuz.

$$\nabla f = 2y\vec{i} + (2x - 6y)\vec{j} \quad \nabla f|_{P_0} = 10\vec{i} - 20\vec{j}$$

$$\frac{\vec{v}}{|\vec{v}|} = \left\langle \frac{4}{5}, \frac{3}{5} \right\rangle$$

$$\begin{aligned} (D_{\vec{v}}f)_{P_0} &= \nabla f|_{P_0} \cdot \frac{\vec{v}}{|\vec{v}|} = \langle 10, -20 \rangle \cdot \left\langle \frac{4}{5}, \frac{3}{5} \right\rangle \\ &= 8 - 12 \\ &= \underline{\underline{-4}} \end{aligned}$$

* $f(x,y)$ fonksiyonunun $P_0(1,2)$ de $\vec{i} + \vec{j}$ yönünde türevi $2\sqrt{2}$; $-2\vec{j}$ yönünde türevi -3 ise f in $-\vec{i} - 2\vec{j}$ yönündeki türevi nedir?

$$\nabla f = f_x\vec{i} + f_y\vec{j} \rightarrow \nabla f|_{P_0} = f_x|_{P_0}\vec{i} + f_y|_{P_0}\vec{j} \quad f_x|_{P_0} = a \quad f_y|_{P_0} = b \text{ olsun.}$$

$$f \text{ in } \frac{\vec{i} + \vec{j}}{|\vec{i} + \vec{j}|} \text{ yönünde türevi } 2\sqrt{2} \text{ ise: } (a\vec{i} + b\vec{j}) \cdot \left(\frac{1}{\sqrt{2}}\vec{i} + \frac{1}{\sqrt{2}}\vec{j} \right) = 2\sqrt{2}$$

$$\Downarrow$$

$$\boxed{a + b = 4}$$

$$f \text{ in } \frac{-2\vec{j}}{|\vec{-2j}|} \text{ yönünde türevi } -3 \text{ ise: } (a\vec{i} + b\vec{j}) \cdot \left(-\vec{j} \right) = -3$$

$$-b = -3 \Rightarrow \boxed{b = 3}$$

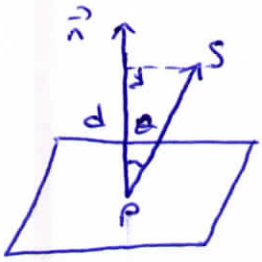
$$\circledast a = 1$$

$$a = f_x|_P = 1 \quad b = f_y|_P = 3 \Rightarrow \boxed{\nabla f|_{P_0} = \vec{i} + 3\vec{j}}$$

$$f \text{ in } \frac{-\vec{i} - 2\vec{j}}{|\vec{-i-2j}|} \text{ yönündeki türevi: } \nabla f|_{P_0} \cdot \frac{\vec{v}}{|\vec{v}|} = \langle 1, 3 \rangle \cdot \left\langle -\frac{1}{\sqrt{5}}, -\frac{2}{\sqrt{5}} \right\rangle$$

$$= \boxed{\underline{\underline{-\frac{7}{\sqrt{5}}}}}$$

⑧ $S(2, -3, 4)$ noktasının $x+2y+2z=13$ düzlemine uzaklığı?

$$y=z=0 \Rightarrow x=13 \Rightarrow P(13, 0, 0) \text{ düzlemde}$$

$$\vec{n} = \langle 1, 2, 2 \rangle$$

$$d = |\vec{PS}| \cdot \cos \theta = |\vec{PS}| \cdot \frac{\vec{PS} \cdot \vec{n}}{|\vec{PS}| \cdot |\vec{n}|} = \frac{\vec{PS} \cdot \vec{n}}{|\vec{n}|}$$

$$\vec{PS} = \langle -11, -3, 4 \rangle$$

$$\vec{PS} \cdot \vec{n} = -11 - 6 + 8 = -9 \quad |\vec{n}| = 3$$

$$d = \frac{-9}{3} = -3 \Rightarrow d = |-3| = \underline{\underline{3}}$$

⑧ $\vec{u} = 6\vec{i} + 3\vec{j} + 2\vec{k}$ vektörünün $\vec{v} = \vec{i} - 2\vec{j} - 2\vec{k}$ vektörüne izdüşümünü bulunuz.

$$\text{Proj}_{\vec{v}} \vec{u} = \left(\frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{|\vec{v}|^2} \right) \vec{v} \quad \vec{u} \cdot \vec{v} = 6 - 6 - 4 = -4$$

$$|\vec{v}| = 3$$

$$= \frac{-4}{9} \cdot \langle 1, -2, -2 \rangle$$

$$= \left\langle -\frac{4}{9}, +\frac{8}{9}, \frac{8}{9} \right\rangle$$

* $f(x,y) = x^2y + e^{xy} \sin y$ fonksiyonunun $P_0(1,0)$ da en hızlı artan ve en hızlı azalan olduğu yönleri bulunuz.

$$\nabla f = \frac{\partial f}{\partial x} \vec{i} + \frac{\partial f}{\partial y} \vec{j} = (2xy + ye^{xy} \sin y) \vec{i} + (x^2 + xe^{xy} \sin y + e^{xy} \cos y) \vec{j}$$

$$\nabla f|_{(1,0)} = 2\vec{j}$$

En hızlı artarken

olmalı. ($\vec{u}$: birim vektör)

$$\vec{u} = \vec{j}$$

En hızlı azalırken $\vec{u}$ ile ∇f ters yönlü olmalı. $\Rightarrow \vec{u} = -\vec{j}$

* $f(x,y,z) = xy + yz + xz$

, $P(1,-1,2)$, $\vec{u} = 3\vec{i} + 6\vec{j} - 2\vec{k} \Rightarrow (D_{\vec{u}}f)_P = ?$

$$\nabla f = \frac{\partial f}{\partial x} \vec{i} + \frac{\partial f}{\partial y} \vec{j} + \frac{\partial f}{\partial z} \vec{k}$$

$$= \langle y+z, x+z, y+x \rangle$$

$$\nabla f|_P = \langle 1, 3, 0 \rangle$$

$$\frac{\vec{u}}{|\vec{u}|} = \left\langle \frac{3}{7}, \frac{6}{7}, -\frac{2}{7} \right\rangle$$

$$\rightarrow (D_{\vec{u}}f)_P = \nabla f|_P \cdot \frac{\vec{u}}{|\vec{u}|} = \langle 1, 3, 0 \rangle \cdot \left\langle \frac{3}{7}, \frac{6}{7}, -\frac{2}{7} \right\rangle$$

$$= \frac{3}{7} + \frac{18}{7} = \underline{\underline{3}}$$

Soru 2-a) $y \neq 0$ olmak üzere $f(x, y, z) = \frac{x}{y} - yz$ ile verilen f fonksiyonunu gözönüne alalım. f en hızlı olarak $P(4, 1, 1)$ de hangi yönlerde değişir ve bu yönlerdeki değişim oranları (hızları) nedir? (13 P)

$$\nabla f = \left\langle \frac{1}{y}, -\frac{x}{y^2} - z, -y \right\rangle$$

$$\nabla f|_P = \langle 1, -4, -1 \rangle ; |\nabla f|_P = \sqrt{27} = 3\sqrt{3}$$

Fonksiyon en hızlı olarak $\nabla f = \vec{i} - 4\vec{j} - \vec{k}$ yönünde artar ve en hızlı olarak $-\nabla f$ yönünde azalır.

Bu yönlerde değişim oranları (hızları) sırasıyla $|\nabla f| = 3\sqrt{3}$ ve $-|\nabla f| = -3\sqrt{3}$ dir.

Soru 2-b) $f(x, y) = \sqrt[3]{x^4 + y^2}$ ile verilen f fonksiyonu için -eğer mevcut ise, $f_x(0, 0)$ ve $f_y(0, 0)$ değerlerini bulunuz. (14 P)

$$f_x(0, 0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(0+h, 0) - f(0, 0)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sqrt[3]{h^4 + 0} - 0}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} h^{1/3} = 0$$

$$f_y(0, 0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(0, 0+h) - f(0, 0)}{h}$$

$$= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sqrt[3]{0+h^2} - 0}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{1}{h^{1/3}} \quad \text{40K}$$

- 2-a) $\sum_{n=2}^{\infty} \frac{b^n x^n}{\ln n}$ kuvvet serisinin yakınsaklık yarıçapının 3 olması için, b sabitinin alacağı değer(ler)i bulunuz. (12 Puan)

Genel terim $a_n = \frac{b^n \cdot x^n}{\ln n}$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = \lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{b^{n+1} x^{n+1}}{\ln(n+1)} \cdot \frac{\ln n}{b^n x^n} \right| = \lim_{n \rightarrow \infty} \underbrace{\left| \frac{\ln n}{\ln(n+1)} \right|}_{1} |b| \cdot |x|$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln n}{\ln(n+1)} = 1$$

$$\Rightarrow |b| \cdot |x| < 1$$

$$|x| < \frac{1}{|b|}$$

yakınsaklık yarıçapı 3 olması için $|b| = \frac{1}{3}$ olmalıdır

$$b = \pm \frac{1}{3} //$$

- 2-b) f fonksiyonu; $f(x, y) = xy$, $x > 0, y > 0$ ile tanımlanıyor. $f(x, y) = 1$ seviye eğrisini, t parametresine göre parametrize ediniz. Bu parametrizasyonu kullanarak; $t = 2$ değerine karşılık gelen noktada, seviye eğrisinin teğet vektörünün, ∇f gradyent vektörüne dik olduğunu gösteriniz. (13 Puan)

$$xy = 1, x > 0, y > 0$$

$$x = t \Rightarrow y = \frac{1}{t}, t > 0$$

$$\vec{r}(t) = t \vec{i} + \frac{1}{t} \vec{j}, t > 0$$

Teğet vektör: $\frac{d\vec{r}(t)}{dt} = \vec{i} - \frac{1}{t^2} \vec{j}$

$$t = 2 \text{ için } \frac{d\vec{r}(2)}{dt} = \vec{i} - \frac{1}{4} \vec{j}$$

$$\nabla f|_{t=2} = \frac{1}{2} \vec{i} + 2 \vec{j}$$

$$\nabla f|_{t=2} \perp \frac{d\vec{r}(2)}{dt} \Leftrightarrow \frac{d\vec{r}(2)}{dt} \cdot \nabla f|_{t=2} = 0$$

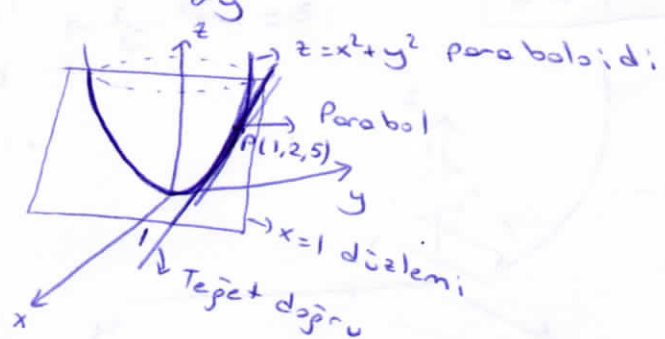
$$-\frac{1}{2} \cdot 1 - \frac{1}{4} \cdot 2 = 0 //$$

Öhalde $\nabla f|_{t=2} \perp \frac{d\vec{r}(2)}{dt}$

* $x=1$ düzlemi $z=x^2+y^2$ paraboloidi ile bir parabolde kesişmektedir. $(1,2,5)$ noktasında parabolün teğetinin eğimini bulunuz.

Sorulan eğim $(1,2,5)$ noktasındaki $\frac{\partial z}{\partial y}$ kısmi türevinin değerine eşittir.

$$\frac{\partial z}{\partial y} = 2y \quad m = \frac{\partial z}{\partial y} \Big|_{(1,2,5)} = \underline{\underline{4}}$$

* $\vec{r}(t) = \sin t \vec{i} + (t^2 - \cos t) \vec{j} + e^t \vec{k}$ eğrisinin $t=0$ daki teğet doğrusunun parametrik denklemleri?

$$\vec{r}(t) = \sin t \vec{i} + (t^2 - \cos t) \vec{j} + e^t \vec{k} \Rightarrow \vec{r}'(t) \text{ Teğet vektör}$$

$$\vec{r}'(t) = \cos t \vec{i} + (2t + \sin t) \vec{j} + e^t \vec{k} \rightarrow \vec{r}'(0) = 1 \vec{i} + 0 \vec{j} + 1 \vec{k} = \langle 1, 0, 1 \rangle \rightarrow t=0 \text{ daki teğet doğrusu ya paralel vektör}$$

$$t=0 \text{ için } \begin{cases} x = \sin t \\ y = t^2 - \cos t \\ z = e^t \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \rightarrow x_0 \\ y = -1 \rightarrow y_0 \\ z = 1 \rightarrow z_0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = x_0 + at = t \\ y = y_0 + bt = -1 \\ z = z_0 + ct = 1 + t \end{cases} \rightarrow \begin{cases} x = t \\ y = -1 \\ z = 1 + t \end{cases} \rightarrow t=0 \text{ daki teğet doğrusu}$$

* $\vec{r}(t) = \ln t \vec{i} + \frac{t-1}{t+2} \vec{j} + t \ln t \vec{k}$ eğrisinin $t=1$ daki teğet doğrusu?

$$\vec{r}'(t) = \frac{1}{t} \vec{i} + \frac{t+2-t+1}{(t+2)^2} \vec{j} + (\ln t + 1) \vec{k} \rightarrow \vec{r}'(1) = \vec{i} + \frac{1}{3} \vec{j} + \vec{k} \rightarrow \text{Teğet doğrusu ya paralel}$$

$$\begin{cases} x = \ln t \\ y = \frac{t-1}{t+2} \\ z = t \ln t \end{cases} \Rightarrow t=1 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \rightarrow x_0 \\ y = 0 \rightarrow y_0 \\ z = 0 \rightarrow z_0 \end{cases} \quad \vec{r}'(1) = \vec{v} = \langle 1, \frac{1}{3}, 1 \rangle$$

$$\begin{cases} x = x_0 + at = t \\ y = y_0 + bt = \frac{t}{3} \\ z = z_0 + ct = t \end{cases} \rightarrow \begin{cases} x = t \\ y = \frac{t}{3} \\ z = t \end{cases} \rightarrow t=1 \text{ daki Teğet doğrusu}$$

YTÜ -		II. VİZE Sınav Soru ve Cevap Kağıdı		NOT TABLOSU				
Adı Soyadı		Grup No		1. S	2. S	3. S	4. S	TOPLAM
Öğrenci Numarası								
Bölümü				Sınav Tarihi				13.05.2017
Dersin Adı		MAT1072 MATEMATİK II		Sınav Süresi		90dk	Sınav Yeri	
Dersi veren Öğretim Üyesinin Adı Soyadı						İmza		
YÖK'nun 2547 sayılı Kanunun Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin 9. Maddesi olan "Sınavlarda kopya yapmak ve yaptırmak veya buna teşebbüs etmek" fiili işleyenler bir veya iki yarıyıl uzaklaştırma cezası alırlar.								

S. 1-a) $\vec{r}(t) = (1+t^2)^{3/2}\vec{i} + (3-t^2)^{3/2}\vec{j} + (4t^2)\vec{k}$ eğrisinin $-1 \leq t \leq 1$ aralığında kalan kısmının (yay) uzunluğunu, belirli integral ile hesaplayınız. (13 P)

$$\vec{r}'(t) = \langle 3t\sqrt{1+t^2}, -3t\sqrt{3-t^2}, 8t \rangle$$

$$\|\vec{r}'(t)\| = \sqrt{9t^2(1+t^2) + 9t^2(3-t^2) + 64t^2} = 10|t|$$

$$S = \int_{-1}^1 \|\vec{r}'(t)\| dt = 10 \int_{-1}^0 -t dt + 10 \int_0^1 t dt$$

$$= 5[-t^2]_{-1}^0 + 5[t^2]_0^1 = 10 \text{ birim}$$

11-13

S. 1-b) Uzayda, zamana bağlı olarak hareket eden bir cismin konum fonksiyonu

$$\vec{r}(t) = (\cos t)\vec{i} + (\sin t)\vec{j} + (t\sqrt{3})\vec{k}$$

ile veriliyor. Cismin, konum fonksiyonu ile ivmesi arasındaki açı, ne zaman $\frac{2\pi}{3}$ olur? (12 P)

$$\vec{r}'(t) = \langle -\sin t, \cos t, \sqrt{3} \rangle$$

$$\vec{a}(t) = \vec{r}''(t) = \langle -\cos t, -\sin t, 0 \rangle$$

$$-\frac{1}{2} = \cos \frac{2\pi}{3} = \frac{\langle \cos t, \sin t, \sqrt{3}t \rangle \cdot \langle -\cos t, -\sin t, 0 \rangle}{\sqrt{\cos^2 t + \sin^2 t + 3t^2} \cdot \sqrt{\cos^2 t + \sin^2 t}}$$

$$= \frac{-\cos^2 t - \sin^2 t}{\sqrt{1+3t^2}} \Rightarrow \sqrt{1+3t^2} = 2$$

$$\Rightarrow 1+3t^2 = 4$$

$$\Rightarrow t = \pm 1$$

S. 2-a) $f(x, y) = \arccos\left(\frac{y}{x^2}\right) + \ln(1-x^2)$ ile verilen f fonksiyonunun **tanım kümesini** bulunuz.

(Şekil çizilecek) (15 P)

$$z_1 = \arccos \frac{y}{x^2} \Rightarrow \cos z_1 = \frac{y}{x^2}$$

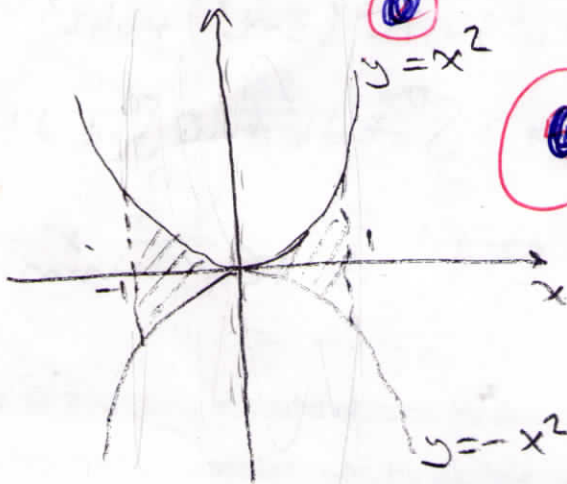
$$-1 \leq \sin z_1 \leq 1 \Rightarrow$$

$$x \neq 0$$

$$-1 \leq \frac{y}{x^2} \leq 1$$

$$\left. \begin{array}{l} x \neq 0 \\ -x^2 \leq y \leq x^2 \end{array} \right\}$$

$$z_2 = \ln(1-x^2), \quad 1-x^2 > 0 \text{ olmak} \Rightarrow -1 < x < 1$$

S. 2-b) $\lim_{(x,y) \rightarrow (1,1)} \frac{\sqrt{1+3x^2y^2} - 2}{xy - 1}$ limitini hesaplayınız. (10 P)

$$L = \lim_{(x,y) \rightarrow (1,1)} \frac{(\sqrt{1+3x^2y^2} - 2)(\sqrt{1+3x^2y^2} + 2)}{(xy - 1)(\sqrt{1+3x^2y^2} + 2)}$$

$$= \lim_{(x,y) \rightarrow (1,1)} \frac{3(x^2y^2 - 1)}{(xy - 1)(\sqrt{1+3x^2y^2} + 2)} \quad (xy \neq 1)$$

$$= \lim_{(x,y) \rightarrow (1,1)} \frac{3(xy + 1)}{\sqrt{1+3x^2y^2} + 2} = \frac{3}{2} //$$

S. 3-a) $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{x \cdot \ln(1+y)}{x^2+y^2}$ limitinin varlığını araştırınız. (10 P)

II.401 $y=mx$ için m
 $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \ln(1+mx)}{(1+m^2)x \cdot x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1+mx}{1+m^2}$
 $\xrightarrow{L'H} = \frac{m}{1+m^2} \rightarrow L.$
 $= \frac{m}{1+m^2} \rightarrow L.$
YOK

x -ekseni boyunca, $y=0$ olup,

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{x \cdot \ln(1+y)}{x^2+y^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \cdot \ln 1}{x^2+0^2} = 0$$

olmasına rağmen, $y=x$ değerin boyunca,

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{x \cdot \ln(1+y)}{x^2+y^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \cdot \ln(1+x)}{x^2+x^2}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x)}{2x}$$

$$\stackrel{L'H}{=} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{1+x} = \frac{1}{2} \neq 0$$

olduğundan, limit YOK.

S. 3-b) Eğer mevcut ise, $f(x,y) = \sin(\sqrt{x^2+y^4})$ ile verilen f fonksiyonu için $f_x(0,0)$ ve $f_y(0,0)$ değerlerini (f nin $(0,0)$ noktasında x ve y ye göre 1.mertebe **kısmi türevlerini**) bulunuz. (15 P)

$$\begin{aligned} f_x(0,0) &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(0+h,0) - f(0,0)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sin \sqrt{h^2}}{h} \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sin|h|}{h} = \begin{cases} \lim_{h \rightarrow 0^-} \frac{\sin(-h)}{h} = -1 \\ \lim_{h \rightarrow 0^+} \frac{\sin h}{h} = 1 \end{cases} \end{aligned}$$

olduğundan, $f_x(0,0)$ YOK.

$$f_y(0,0) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(0,0+h) - f(0,0)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sin \sqrt{h^4}}{h}$$

$$= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sin h^2}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \left(\frac{\sin h^2}{h^2} \cdot h \right) = 0 //$$

S. 4-a) f , birinci merteye kısmi türevleri mevcut (sabit olmayan) iki değişkenli bir fonksiyon ve $z = f(x, y)$ olsun. Eğer $x = r \cos \theta$, $y = r \sin \theta$ dönüşümü yapılırsa,

$$y \cdot \frac{\partial z}{\partial x} - x \cdot \frac{\partial z}{\partial y} = 0$$

denkleminin alacağı şekli bulunuz. (12 P)

1. yöl $\frac{\partial z}{\partial \theta} = \frac{\partial z}{\partial x} \cdot \frac{\partial x}{\partial \theta} + \frac{\partial z}{\partial y} \cdot \frac{\partial y}{\partial \theta} = \frac{\partial z}{\partial x} \cdot (-r \sin \theta) + \frac{\partial z}{\partial y} \cdot (r \cos \theta)$
 $= -y \cdot \frac{\partial z}{\partial x} + x \cdot \frac{\partial z}{\partial y} = 0 //$

2. yöl $r = \sqrt{x^2 + y^2}$, $\theta = \arctan \frac{y}{x}$ ($x \neq 0$)

$$\left. \begin{aligned} \frac{\partial z}{\partial x} &= \frac{\partial z}{\partial r} \cdot \frac{\partial r}{\partial x} + \frac{\partial z}{\partial \theta} \cdot \frac{\partial \theta}{\partial x} = \frac{x}{r} \cdot \frac{\partial z}{\partial r} - \frac{y}{r^2} \cdot \frac{\partial z}{\partial \theta} \\ \frac{\partial z}{\partial y} &= \frac{\partial z}{\partial r} \cdot \frac{\partial r}{\partial y} + \frac{\partial z}{\partial \theta} \cdot \frac{\partial \theta}{\partial y} = \frac{y}{r} \cdot \frac{\partial z}{\partial r} + \frac{x}{r^2} \cdot \frac{\partial z}{\partial \theta} \end{aligned} \right\}$$

$$0 = y \cdot \frac{\partial z}{\partial x} - x \cdot \frac{\partial z}{\partial y} = \frac{xy}{r} \cdot \frac{\partial z}{\partial r} - \frac{y^2}{r^2} \cdot \frac{\partial z}{\partial \theta} - \frac{xy}{r} \cdot \frac{\partial z}{\partial r} - \frac{x^2}{r^2} \cdot \frac{\partial z}{\partial \theta} = -\frac{\partial z}{\partial \theta} //$$

S. 4-b) Kabul edelim ki z , x ve y nin sabit olmayan bir fonksiyonudur ve $\varphi(2x - z^2, y - \frac{1}{3}z^3) = 0$ denklemini ile kapalı olarak tanımlanmıştır. Bu takdirde gösteriniz ki,

$$\frac{\partial z}{\partial x} + z \cdot \frac{\partial z}{\partial y} = \frac{1}{z}$$

dir. (13 P)

g , türevlenebilen bir fonksiyon olarak üzere

1. yöl $y - \frac{z^3}{3} = g(2x - z^2)$ ve $F(x, y, z) = g(2x - z^2) + \frac{1}{3}z^3 - y$

$$\frac{\partial z}{\partial x} = -\frac{F_x}{F_z} = -\frac{2g'(2x - z^2)}{-2z \cdot g'(2x - z^2) + z^2} \quad (2) \quad (z - 2g'(2x - z^2) \neq 0)$$

$$\frac{\partial z}{\partial y} = -\frac{F_y}{F_z} = -\frac{-1}{-2z \cdot g'(2x - z^2) + z^2} \quad (2)$$

$$\frac{\partial z}{\partial x} + z \cdot \frac{\partial z}{\partial y} = \frac{-2g'(2x - z^2) + z}{2[-2g'(2x - z^2) + z]} = \frac{1}{z} //$$

$f_z \rightarrow z$
 $F_x \rightarrow 2$
 $F_y \rightarrow -1$

4b)

2. YOL

(Bence en kolay bulgular!)

 $u \rightarrow u, v \rightarrow x, y, z$

$$F(x, y, z) = \varphi(u, v)$$

$$u = 2x - z^2, \quad v = y - \frac{1}{3}z^3$$

$$\frac{\partial F}{\partial x} = \frac{\partial \varphi}{\partial u} \frac{\partial u}{\partial x} + \frac{\partial \varphi}{\partial v} \frac{\partial v}{\partial x} = \varphi_u \cdot 2 + \varphi_v \cdot 0 = 2\varphi_u \quad (2)$$

$$F_y = \varphi_u \cdot 0 + \varphi_v \cdot 1 = \varphi_v \quad (2)$$

$$F_z = \varphi_u(-2z) + \varphi_v(-z^2) = -2z\varphi_u - z^2\varphi_v \quad (2)$$

$$\frac{\partial z}{\partial x} = - \frac{F_x}{F_z} = \frac{2\varphi_u}{z(2\varphi_u + z\varphi_v)} \quad (2)$$

$$\frac{\partial z}{\partial y} = - \frac{F_y}{F_z} = \frac{\varphi_v}{z(2\varphi_u + z\varphi_v)} \quad (2)$$

$$z_x + z z_y = \frac{2\varphi_u + z\varphi_v}{z(2\varphi_u + z\varphi_v)} \quad (2)$$

$$= \frac{1}{z} \quad (1)$$

$$3. YOL: \varphi(u, v) = 0, \quad u = 2x - z^2, \quad v = y - \frac{1}{3}z^3$$

$$\rightarrow \varphi_u(2 - 2z z_x) + \varphi_v(-z^2 z_x) = 0 \quad (3)$$

$$\Rightarrow z_x = \frac{2\varphi_u}{2z\varphi_u + z^2\varphi_v} \quad (2)$$

$$F = \varphi(u, v) \rightarrow x, y, z$$

$$\rightarrow \varphi_u(-2z z_y) + \varphi_v(1 - z^2 z_y) = 0 \quad (3)$$

$$\Rightarrow z_y = \frac{\varphi_v}{2z\varphi_u + z^2\varphi_v} \quad (2)$$

$$\rightarrow z_x + z z_y = \frac{2\varphi_u + z\varphi_v}{z(2\varphi_u + z\varphi_v)} = \frac{1}{z} \quad (1)$$

